

ACTIV

pagină de promovare
a implicării în viața comunității

editată de Asociația Presei Independente (API)

- Vrei să semnalezi cazuri de utilizare incorectă a banilor publici de către autoritățile locale?
- Ai întrebări despre transparența în procesul decizional?

Telefonează la
0800 88808
„Linia verde” pentru transparența
procesului decizional, cu apel gratuit

• Vrei să ne informezi despre practicile (bune sau proaste) de adoptare a deciziilor și gestionare a banilor publici în satul, comuna sau orașul tău?

Experti îți vor răspunde la întrebări, iar jurnaliștii de investigație vor verifica semnalele de gestionare frauduloasă a banilor publici.

LA ȘCOALA DE ARTE DIN CRICOVA,

Banii publici erau irosiți... prin metode artistice

POTRIVIT RAPORTULUI AUDITULUI BUGETELOR UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERRITORIALE și gestionării patrimoniului public în municipiul Chișinău în perioada 2010-2011, publicat de Curtea de Conturi a Republicii Moldova¹, mai mulți profesori din cadrul Școlii de Arte din orașul Cricova, mun. Chișinău, ar fi fost salariați neintemeiat, bugetul local fiind prejudiciat de 1,52 milioane lei. Autoritățile locale afirmă că de comiterea ilegalităților se face vinovată fosta conducere a acestei instituții.

Sergiu Știrbu, șeful echipei de audit care a efectuat controlul, susține că timp de doi ani, peste 30 de persoane angajate la Școala de Arte din Cricova au primit salarii fără să fi petrecut ore, iar acest caz a fost investigat și de Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (CCCEC). Potrivit actului de revizie economico-financiară, întocmit de CCCEC, „în urma analizei informației din registrele frecvenței și reușitei la învățură a elevilor, s-a constatat că din cei 70 de profesori înregistrați în anul de studii 2009-2010, au activat doar 31 de pedagogi. Alte 39 de cadre didactice nu au desfășurat ore în cadrul Școlii de Artă, însă au primit salarii lunare”. În același document se menționează că delapidarea banilor publici

a continuat și în anul de studii 2010-2011: „După o analiză a informației din orarul general al școlii, s-a constatat că din cei 66 de profesori au activat de-facto doar 31, restul neavând lecții în cadrul instituției”.

(Ne)angajații Școlii de Arte din Cricova

Alic Andriuța, una dintre persoanele care figura în borderoul de salarizare de la Școala de Arte din Cricova, spune că a aflat de la ofițerii CCCEC că figura ca angajat în calitate de profesor la Școala de Arte. „În 2010 lucram la Casa de Cultură din Cricova, împreună cu alți șapte colegi, în formația „Rapsozii Cricovei”. Ridicam salariu doar ca membru al acestei formații muzicale”, povestește A. Andriuța. Aceeași situație e și în cazul lui Sorin Rusu, un alt membru al formației „Rapsozii Cricovei” care nu a predat niciodată la Școala de Arte, însă pe numele lui erau achitate salarii lunare.

Primarul de Cricova Valentin Guțan susține că de nereglile depistate sunt vinovate persoane din fosta conducere a instituției, și anume fostul director Valeriu Rusu, și Emilia Rusu, care pentru o perioadă a deținut funcția de director interimar. În replică, fostul director al Școlii de Arte afirmă că membrii ansamblurilor artistice știau că sunt angajați ai Școlii de Arte, însă acum nu vor să recunoască. Mai mult, Valeriu Rusu declară că unii din acești „falși profesori” au fost angajați la iniți-

ativa primarului. „Eu am executat ceea ce mi-a spus primarul. Rolul meu era de a repartiza acestor profesori numărul de ore, iar contabilitatea primăriei stabilea suma salariilor, iar lista cu salariați era semnată de economista primăriei și aprobată de primar. Pe această listă erau mai multe semnături, dar am avut de suferit numai eu și soția mea”, se plânge V. Rusu. Primarul confirmă că aceste persoane au fost angajate legal ca profesori la Școala de Arte, însă își declină vina că aceștia își ridicau salariul lunar fără să petreacă ore: „Profesorii erau plătiți din bugetul local pentru orele planificate, de unde puteam ști că ei nu veneau la lecții?”.

În anul 2010, pe numele foștilor conducători ai Școlii de Arte din Cricova au fost deschise dosare penale, ei fiind acuzați că nu ar fi asigurat eficient activitatea didactică în cadrul Școlii de Arte, iar în rezultat, a fost prejudiciat bugetul local Cricova, de înșelăciune și fals în documente oficiale. În primăvara anului curent, instanța de judecată l-a condamnat pe Valeriu Rusu la plata unei amenzi de 4000 lei, iar pe Emilia Rusu - la plata unei amenzi de 21500 lei, cu privarea dreptului de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate publică pe un termen de până la 5 ani.

LILIA ZAHARIA

⁽¹⁾ <http://www.ccrm.md/hotarireview.php?idh=429&l=ro>

CERE SOCOTEALĂ pentru banii publici!

Ping-pong cu banii publici la primăria din Sagaidac

LA „LINIA VERDE” CU APEL GRATUIT 080088808, A TELEFONAT O LOCUTOARE A SATULUI SAGAI DAC, RAIONUL CIMIȘLIA, care afirmă că fostul primar al acestei localități ar fi gestionat ilegal circa 400 mii lei din bugetul public. Fostul primar respinge acuzațiile și susține că banii au fost folosiți pentru confecționarea și instalarea a peste o sută de geamuri la gimnaziul din localitate. Reporterul special al Asociației Presei Independente (API) a investigat acest caz.

Ioana Leorda, actuala primară din Sagaidac, arată geamurile pentru care fostul primar a cheltuit banii publici

Acuzațiile unor locuitori din Sagaidac împotriva fostului primar Ion Guțu vin după ce, în urma unui control la primărie efectuat de către Direcția Teritorială control financiar și revizie Căușeni, s-ar fi depistat că în anul 2010 primarul a transferat suma de circa 400 mii lei pe contul unui agent economic, fără a avea vreo factură ce ar dovedi că banii au fost destinați construcției geamurilor la gimnaziul din sat. Parascovia Grosu, revizor la Direcția control financiar și revizie Căușeni (direcție care inspectează operațiunile financiare efectuate de către instituțiile publice din raioanele Căușeni, Cimișlia și Ștefan Vodă), spune că lipsa unei facturizări corecte a banilor publici. „Chiar dacă fostul primar afirmă că acele mijloace financiare au fost folosite în scopuri publice, el nu are cu ce dovedi, deoarece lucrările de instalare a geamurilor de la gimnaziu nu au fost finalizate”, afirmă Parascovia Grosu.

Pe urmele... facturii

În martie 2010, primarul de atunci al localității Sagaidac Ion Guțu a desfășurat un concurs prin cerere de oferte de prețuri pentru procurarea a peste o sută de geamuri și a unei uși pentru gimnaziul din localitate. La concurs au participat trei agenți economici: întreprinderile individuale „Comorschi Oleg”, „Serghei Ungureanu” și „Bivol Vladislav”, ultimul câștigând tenderul. Potrivit contractului încheiat la 24 martie 2010 cu Primăria satului Sagaidac, „Bivol Vladislav” se obliga să confecționeze 130 de geamuri și o ușă pentru gimnaziu. Ioana Leorda, actuala primară din Sagaidac, susține că unele obiecte stipulate în contract: trei geamuri mari și ușa, nu au fost aduse de agentul economic nici până acum. „Sunt indignată, au trecut doi ani și jumătate de la încheierea aceluși contract, însă lucrările nu au fost finalizate și nu avem în primărie nici o factură, cu toate că autoritatea contractantă a transferat toți banii. Eu cred că primarul de atunci Ion Guțu, dar și fosta contabilă a primăriei Anastasia Talmaci nu trebuiau să transfere toată suma de 394 mii lei, fără ca lucrul să fi fost îndeplinit până la sfârșit”, declară primara din Sagaidac.

Fostul primar, Ion Guțu dă vina de lipsa facturii pe antreprenorul care a efectuat lucrările. „I-am spus de nenumărate ori să aducă restul geamurilor și să ne elibereze factura, dar el ne amână tot timpul”, se justifică fostul primar. În ce privește transferul banilor, el o învinuiește pe fosta contabilă a primăriei, care acum lucrează peste hotarele țării. „Sunt de-acord că nu trebuia să transferăm întreaga sumă de bani, dar așa mi-a sugerat contabilă că ar fi mai bine”, spune Ion Guțu și... îi propune actualei primare a sa-

tului să obțină acea factură ca să nu-l mai acuze oamenii de gestionarea incorectă a banilor publici. „Eu nu-s primar acum și nu pot să fac nimic. Am făcut mult bine pentru sat însă sunt răsplătit cu atâtea acuzații”, spune Ion Guțu.

De altă parte, antreprenorul Vladislav Bivol declară că nu a eliberat factura deoarece a apărut o neînțelegere între el și primar în timpul când instalau geamurile. „Inițial, convenisem ca acele geamuri să fie fără pervazuri, însă când am început să le instalăm fostul primar s-a răzgândit și ne-a propus să punem pervazuri pe afară, afirmând că îmi va plăti suplimentar. Însă așa și nu mi-a mai achitat confecționarea pervazurilor, așa că am calculat inclusiv suma pervazurilor, care ar echivala cu plata confecționării a trei geamuri și a ușii de la gimnaziu. Iată de ce nu au fost instalate toate geamurile”, explică Vladislav Bivol. „Ca să nu mai fie atâtea scandaluri, vă promit că o le dau factură, însă doar pentru suma de bani transferată. Celelalte geamuri nu le vād până nu îmi plătesc și pervazurile”, afirmă agentul economic.

Experta în finanțele publice locale Galina Colun, afirmă că reprezentanții primăriei Sagaidac puteau transfera toată suma de bani doar atunci când lucrările de instalare a geamurilor ar fi fost terminate. „De regulă, mijloacele financiare se dau pe părți: o parte din bani se transferă după semnarea contractului, iar diferența după recepționarea lucrărilor. În ce privește lipsa facturii, conducerea de atunci a primăriei, dar și actuala conducere a satului trebuia să trimită scrisori oficiale agentului economic, prin care solicită acea factură. Dacă acesta refuză transmiterea facturii, atunci primăria are dreptul să-l acționeze în instanța de judecată”, specifică Galina Colun.

Achiziție fără caiet de sarcini

Pentru a vedea dacă în suma contractului de 394 mii lei era prevăzută și confecționarea pervazurilor de afară ale geamurilor, am solicitat primăriei Sagaidac să ne prezinte unele documente privind organizarea și desfășurarea, la 24 martie 2010, a concursului pentru cererea ofertelor de prețuri, inclusiv caietul de sarcini, adică documentul unde se specifică termenii și condițiile efectuării lucrărilor. Însă actuala primară Ioana Leorda afirmă că un asemenea document nu există în primărie. Fostul primar Ion Guțu nu-și aduce aminte dacă la acel concurs a existat un caiet de sarcini: „Au trecut mai mult de doi ani și nu mai știu dacă atunci a fost întocmit un caiet de sarcini”. Antreprenorul Vladislav Bivol spune că autoritatea contractantă, adică primăria, nu i-a prezentat acest document, cu toate că un alt agent economic care a participat la același concurs, Oleg Comorschi, confirmă că a existat totuși un caiet de sarcini.

Gheorghe Ghidora, jurist la Agenția Achiziției Publice, susține că un concurs pentru cererea ofertelor de prețuri nu poate să se desfășoare fără elaborarea unui caiet de sarcini. „Lucrările sunt efectuate anume în baza acestui document. Îmi pare foarte straniu că acel caiet de sarcini nu există nici la primărie, nici la agentul economic. De lipsa lui se fac responsabili membrii grupului de lucru care au evaluat oferta câștigătoare, ca urmare ei sunt vinovați de gestionarea incorectă a banului public”, spune juristul. El mai specifică că dosarul cu actele privind organizarea și desfășurarea unei achiziții publice se păstrează intact la autoritatea contractantă cel puțin de cinci ani.

LILIA ZAHARIA

Potrivit Hotărârii de Guvern Nr. 1380 din 10.12.2007 privind aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziții publice, acesta

este obligat: „(8.a) să asigure rentabilitatea și eficiența achizițiilor pentru necesitățile autorității contractante; e) să asigure informarea operatorilor economici înregistrați la procedura de achiziție despre operarea modificărilor în documentele de preselectie, de licitație sau în alte documente de atragere a ofertelor; f) să pună la dispoziția operatorilor economici solicitanți informația reflectată în documentele de preselectie, de licitație sau în alte documente de atragere a ofertelor; g) să elibereze documentele de preselectie, de licitație sau alte documente de atragere a ofertelor, cu sau fără plată, și să recepționeze ofertele prezentate de către operatorii economici la procedurile de achiziție publică, asigurând înregistrarea acestora; i) să efectueze calificarea participanților la procedurile de achiziție, în conformitate cu cerințele stabilite în documentele de preselectie, de licitație sau în alte documente de atragere a ofertelor; p) să întocmească și să păstreze dosarul de achiziție publică pe un termen de 5 ani de la inițierea procedurii de achiziție.”

Cere socoteală pentru banii publici!

CONCURS PENTRU PRIMĂRII ȘI MASS-MEDIA LOCALE

Primăriile care vor asigura cea mai bună implicare a cetățenilor în procesul de luare a deciziilor și instituțiile mass-media care vor realiza cele mai eficiente campanii locale de monitorizare a utilizării banilor publici vor fi premiate de Asociația Presei Independente (API). Câștigătorii vor fi desemnați în rezultatul unui concurs și vor beneficia de premii cuprinse între 300 și 1000 de dolari.

Continuă proiectul „Promovarea bunelor practici de monitorizare a procesului decizional la nivel local”, prin care este promovată transparența procesului decizional, încurajată implicarea cetățenilor în soluționarea problemelor comunitare și în monitorizarea gestionării fondurilor publice. Proiectul este parte a campaniei media „Cere socoteală pentru banii publici!”, realizată de API cu susținerea financiară a Fundației Soros-Moldova.

Pentru a stimula bunele practici de implicare a cetățenilor în soluționarea problemelor comunitare, dar și colectivele jurnalistice care monitorizează

utilizarea banilor publici de către autoritățile locale, API va desfășura două concursuri - „Cea mai bună acțiune de implicare a cetățenilor în procesul de luare a deciziilor” și „Cea mai eficientă campanie media de monitorizare a utilizării banilor publici”. Astfel, primăriile care vor asigura cea mai bună implicare a cetățenilor în procesul de luare a deciziilor ar putea beneficia de premii în sumă de la \$500 până la \$1000, iar

instituțiile mass-media care vor realiza cele mai eficiente campanii locale de monitorizare a utilizării banilor publici ar putea fi premiate de API cu sume între \$300 și \$500. Rezultatele concursurilor vor fi anunțate la un eveniment public care va avea loc la începutul lunii martie 2013.

Regulamentele concursurilor pot fi accesate pe site-ul API: <http://api.md/news/37539/index.html>

Această publicație este editată cu sprijinul Programului Buna Guvernare al Fundației Soros-Moldova. Opiniile exprimate în această publicație aparțin autorilor și nu reflectă neapărat poziția Fundației.